

Pilar 3

Risiko og kapital 2022

Eika Boligkreditt AS

INNHold

1. BAKGRUNN FOR RAPPORTEN	3	7. MOTPARTSRISIKO	18
<i>Kapitaldekningsregler</i>	3	<i>Risikovilje og eksponering</i>	18
2. SELSKAP, STRUKTUR OG VIRKSOMHET	4	<i>Motpartsrisiko knyttet til bankinnskudd og gjenkjøpsavtaler i kredittinstitusjoner</i>	18
3. OVERORDNET RISIKO- OG KAPITALSTYRING	6	<i>Motpartsrisiko knyttet til derivater</i>	18
<i>Risk Management i EBK</i>	6	<i>CVA-risiko</i>	19
<i>ICAAP-prosessen</i>	6	<i>Styring og kontroll</i>	19
<i>Gjenopprettingsplan med kapitaltiltak</i>	7	<i>Kapitalbehov</i>	19
<i>Risikovilje</i>	7	8. MARKEDSRISIKO	20
4. KAPITAL	8	<i>Risikovilje og eksponering</i>	20
<i>Kapitaldekning og regulatoriske krav</i>	8	<i>Vurdering av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto)</i>	20
<i>Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)</i>	10	<i>Vurdering av kredittspreadsrisiko i verdipapirporteføljen</i>	21
5. STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO	11	<i>Styring og kontroll</i>	21
<i>Risikovilje og eksponering</i>	11	<i>Kapitalbehov</i>	21
<i>Styring og kontroll</i>	11	9. FINANSIERINGS- OG LIKVIDITETSRISIKO	23
<i>Kapitalbehov</i>	11	<i>Risikovilje og eksponering</i>	23
6. KREDITTRISIKO	12	<i>Styring og kontroll</i>	24
<i>Risikovilje og eksponering</i>	12	<i>Kapitalbehov</i>	25
<i>Generelt om kredittrisiko i EBK</i>	12	10. OPERASJONELL RISIKO	26
<i>Kredittrisiko – standardmetoden</i>	14	<i>Risikovilje og eksponering</i>	26
<i>Sikkerheter og garantier</i>	14	<i>Styring og kontroll</i>	26
<i>Løpende verdivurdering av sikkerheter</i>	15	<i>Kapitalbehov</i>	26
<i>Misligholdsrisiko i sikkerhetsmassen</i>	16	11. KLIMA- OG BÆREKRAFTSRISIKO	27
<i>Metode for beregning av nedskrivninger</i>	16	<i>Risikovilje og eksponering</i>	27
<i>Stresstest på boligpriser</i>	16	<i>Ansvarlig utlån</i>	27
<i>Styring og kontroll</i>	17	<i>Likviditet og refinansiering</i>	27
<i>Kapitalbehov</i>	17	<i>Operasjonelt</i>	28
		<i>Kapitalbehov</i>	28

1. BAKGRUNN FOR RAPPORTEN

Denne rapporten omhandler risiko- og kapitalforhold (Pilar 3) i Eika Boligkreditt (EBK) og skal gi informasjon om selskapets risikostyring, risikomåling og kapitaldekning. Rapporten og vedlegg (Pilar 3 vedlegg) utarbeides i henhold til offentliggjøringskrav som fremkommer i åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR). Informasjonen i denne rapport oppdateres minimum årlig, frekvens for oppdatering av vedlegg fremkommer i respektiv rapport.

Kapitaldekningsregler

Regelverket for kapitaldekning består av tre pilarer:

- **Pilar 1** omhandler minstekrav til kapitaldekning for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. I pilar 1 inngår også kapitaldekning knyttet til derivatmotparters kredittverdighet (CVA-risiko).
- **Pilar 2** omhandler en prosess for å vurdere selskapets totale kapitalbehov i forhold til risikoprofil, herunder kapitalbehov for risikoer som ikke dekkes av pilar 1. Kapitalbehovet vurderes i forhold til iboende risikoer basert på risikonivå sett på 12 måneders sikt.
- **Pilar 3** har som formål å supplere minimumskravene i Pilar 1 og tilsynsmessig oppfølging i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere foretakets risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll.

Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til kredittrisiko, og basismetoden for beregning av kapitalkrav knyttet til operasjonell risiko. Dette innebærer at beregningen av kapitalkrav for disse risikoer følger CRRs kategorier og risikovektingsregler.

Figur 1 Oversikt over pilarene

2. SELSKAP, STRUKTUR OG VIRKSOMHET

Eika Boligkreditt (**EBK**) har som hovedformål å sikre lokalbankene i Eika Alliansen (eierbankene) tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (**OMF**). En viktig del av selskapets forretningsidé er å øke eierbankenes konkurransekraft gjennom å bedre tilgangen til ekstern finansiering i det norske og internasjonale finansmarkedet, både når det gjelder løpetider, betingelser og dybde i tilgangen. Selskapets virksomhet har som formål å redusere eierbankenes risiko. Ved utgangen av 2022 har eierbankene 96,2 milliarder kroner i samlet finansiering hos EBK, og har derved redusert behovet for egen markedsfinansiering med tilsvarende beløp.

EBK har konsesjon som kredittforetak og tillatelse til å oppta lån i markedet ved å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. I Norge ble regelverket for obligasjoner med fortrinnsrett vedtatt i 2007, og obligasjonstypen har blitt en viktig kilde for finansiering av utlånsaktiviteten i banker og kredittforetak. En samling av finansieringsaktiviteten knyttet til obligasjoner med fortrinnsrett i EBK har sikret eierbankene en aktør i obligasjonsmarkedet som innehar de nødvendige forutsetninger for å oppnå konkurransedyktige vilkår på innlån, både i Norge og internasjonalt.

Det er etablert støttemekanismer fra eierbankene til selskapet som består av eierbankenes forpliktelser til å tilføre selskapet likviditet og kapital i situasjoner hvor det er nødvendig. Eierbankene har et dynamisk eierskap i EBK. Dette vil sikre en årlig justering av eierandelen til den enkelte bank og OBOS slik at den tilsvarer eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

For å kunne være aktiv med utstedelser i både det norske og internasjonale finansmarked, må obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av EBK ha internasjonal rating. Med internasjonal rating fra Moody's Investors Service (**Moody's**) har EBK mulighet til å diversifisere sin finansiering, samt å kunne finansiere seg der hvor man oppnår markedets beste betingelser. Eierbankene har ikke anledning til å utstede OMF direkte, men gjennom EBK har de likevel tilgang på konkurransedyktig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften i forhold til større norske og internasjonale banker.

Eierbankene er EBKs lokale representanter som distributører. De ordner alt knyttet til boliglånet, herunder behandling av lånesøknad, etablering av lånet, endringer på løpende lån og opplåning mv. For kundene vil derfor et boliglån plassert i EBK fullt ut oppfattes og føles som et lån hos eierbanken, fordi den alltid vil være kundens kontaktpunkt i forhold til boliglånet. EBK har i utlånsprosessen ansvar for drift av utlånssystem, kredittpolicy, samt utbetalinger.

EBK er organisert i 5 avdelinger:

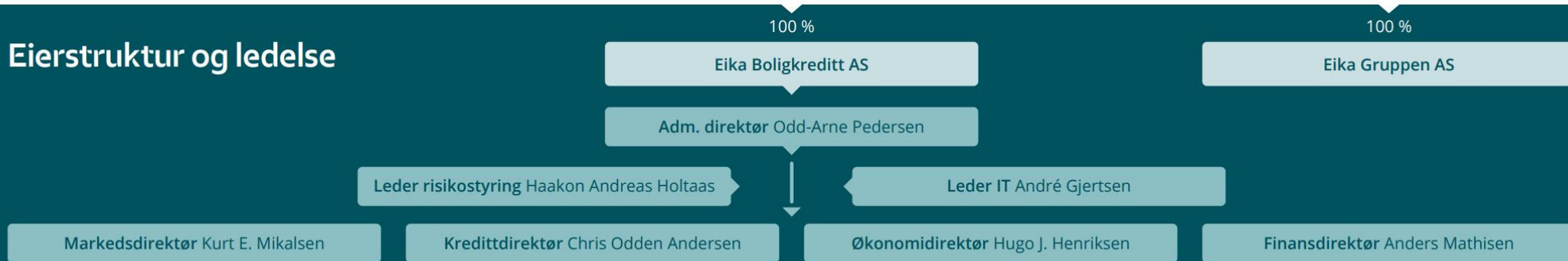
- Utlån
- Innlån og plassering
- Marked
- Økonomi og Back-Office
- Risk Management og Compliance

Selskapet har 19 årsverk pr. 31. desember 2022. I tillegg benyttes tjenester fra Eika Gruppen AS, herunder HR og lønn, regnskap og profilering/marked. Selskapets IT-plattform leveres også av Eika Gruppen AS.

Figur 2 Eierstruktur og ledelse

Eierstruktur og ledelse

¹ Bank2 og Sandnes Sparebank er kun aksjonærer i Eika Gruppen AS. De 10 bankene i Lokalbancalliansen, Selbu Sparebank, Nidaros Sparebank, Aasen Sparebank, Sparebank 68° Nord, Tolga Os Sparebank, Drangedal Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Sparebanken DIN, Stadsbygd Sparebank og Ørland Sparebank, er kun aksjonærer i Eika Boligkreditt.

3. OVERORDNET RISIKO- OG KAPITALSTYRING

Risk Management i EBK

Ansvar for gjennomføring av selskapets overordnede styring og kontroll er organisert i henhold til figur 3.

EBK har etablert et rammeverk for styring og kontroll gjennom risikostrategier fra selskapets styre med kvartalsvis rapportering av status og utvikling. Det overordnede faglige ansvaret for risikostyring i selskapet er hos administrerende direktør. Selskapet vil ha fokus på å ha tilstrekkelige ressurser innenfor risikostyring og compliance, og vil løpende vurdere tilgjengelig kompetanse og kapasitet.

Det gjennomføres kvartalsvis risk- og compliancerapportering som gir en samlet oversikt over eksponering i forhold til etablerte rammer i selskapet, slik at ledelsen, risikoutvalget og styret kan påse at risikoeksponeringen er innenfor fastsatt risikovilje. Rapporteringen kvantifiserer og vurderer alle hovedrisikoer som er relevante for selskapet, herunder strategisk risiko, kredittrisiko, motpartsrisiko, markedsrisiko, likviditets- og refinansieringsrisiko og operasjonell risiko.

Et godt internt kontrollmiljø forutsetter forankring i hele organisasjonen, fra den enkelte medarbeider til selskapsledelsen og styret. Selskapets internrevisor er PricewaterhouseCoopers.

ICAAP-prosessen

Virksomheten er underlagt krav til å gjennomføre Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP) i tråd med finansforetaksloven § 13-6. Prosessen innebærer vurdering av behov for kapital hensyntatt selskapets mål, strategi, aktuelle og forventede risikoeksponeringer, samt gjeldende risikorammer og regulatoriske bestemmelser. Finanstilsynets moduler for risikobasert tilsyn samt metoder og stresstester som følger av Finanstilsynets rundskriv 3/2022 med vedlegg benyttes som forutsetning så langt det passer. Videre skal ICAAP bidra til

Figur 3 Styring og kontroll

å gi felles forståelse av risikobildet i selskapet og gi muligheter for evaluering av risiko opp mot kvaliteten på styring og kontroll. Dette gir grunnlaget for å fastsette kapitalmålene. Selskapets interne vurdering av likviditets- og finansieringsrisiko, Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP) gjennomføres som en del av ICAAP og omtales i samme dokument.

Estimerte budsjetter og prognoser utarbeides for 3 år frem i tid av administrasjonen. Basert på budsjett og prognose som representerer forventet utvikling i selskapet, foretar risk- og compliancefunksjonen beregninger av kapitalbehov for de neste 3 år.

Risk- og compliancefunksjonen analyserer kapitalbehovet sett i et framoverskuende perspektiv ved å foreta stresstester av hva som vil være et rimelig, men alvorlig krisescenario med økonomisk tilbakeslag, samt analyserer usikkerhet knyttet til forventet finansiell utvikling som påvirker kapitalen på kortere sikt. Scenariene er ment å reflektere en verste-fall-situasjon for selskapet.

Den foreløpige ICAAP-rapporten er viktig for styrets vurdering av at selskapet har forsvarlig egenkapital og likviditet, jf. aksjeloven § 3-4 og eventuelle muligheter for å utbetale utbytte, behov for tilførsel av kapital, mv. Prosessen i styret innebærer gjennomgang og diskusjon av viktige forutsetninger i ICAAP-analysen, herunder:

- vesentlige forutsetninger i budsjett og 3 års prognose,
- vurdering av om stresstester er tilstrekkelig konservativ til å dekke en verste-fall situasjon, og
- vurdering av kapitalnivået, dvs. hvor mye kapital selskapet bør ha, herunder hvor stor buffer styret finner forsvarlig/ønskelig.

Innspill fra den innledende ICAAP-prosessen med vurderinger i siste styremøte før årsskiftet, samt endelige årsregnskap, danner grunnlaget for oppdaterte ICAAP-beregninger. Det utarbeides en ICAAP-rapport som oppsummerer ICAAP og ILAAP-arbeidet for selskapet. Styret i EBK godkjenner endelig ICAAP for selskapet som oversendes Finanstilsynet årlig.

Gjenopprettingsplan med kapitaltiltak

Selskapet har etablert beredskaps- og gjenopprettningstiltak for kapitaldekning i selskapets gjenopprettingsplan som skal bidra til at det eksisterer gode prosesser for styring av kapital. EBKs eierbanker er alle underlagt kapitaldekningskrav og har gjennomgående høy soliditet. Eierbankene er gjennom avtaleverk forpliktet til å delta i emisjoner for å styrke kapitalen i selskapet. Den enkelte eierbanks kapitaliseringsforpliktelse er primært begrenset til dens pro rata-andel av kapalemisjoner, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets bankfinansiering.

Tabell 1 Selskapets risikovilje

Risikotype	Risikovilje
Strategisk risiko	Lav
Kredittrisiko knyttet til utlån	Lav
Motpartsrisiko	Lav
Markedsrisiko	Moderat
Likviditets- og refinansieringsrisiko	Moderat
Operasjonell risiko	Lav

Risikovilje

Risikovilje bestemmer det risikonivået styret er villig til å akseptere, og er for styret en akseptabel balanse mellom vekst, risiko og avkastning.

Styret vurderer sin virksomhet og påser at selskapet har en ansvarlig kapital som står i forhold til risikoen på den virksomheten som drives. Nivået på styrets risikovilje fastsettes i forhold til størrelsen på mulig tap av ansvarlig kapital i selskapet ved stressscenario. Selskapet opererer med lav, moderat og høy risiko. Selskapets klare utgangspunkt er å være et selskap med lav risiko.

Innenfor alle risikoområder stilles det krav til god styring og kontroll, og til at ledelsen påser at risikohåndteringen bidrar til at samlet risiko er i henhold til selskapets risikovilje. Basert på selskapets helhetlige risikoprofil forventer selskapet lave kapitalkrav utover minstekrav til kapital.

4. KAPITAL

Kapitaldekning og regulatoriske krav

Selskapet hadde pr. 31.12.2022 en kapitaldekning på 15,5 prosent i ren kjernekapitaldekning, 17,2 prosent i kjernekapital og 19,3 prosent i ansvarlig kapital. Kapitaldekningen beregnes i henhold til kapitaldekningsregelverket (CRR/CRD IV).

Risikovektet beregningsgrunnlag var tilsvarende 38,8 milliarder ved utgangen av 2022. Denne benyttes som grunnlag for beregning av de følgende krav til kapital.

Under kapitalkravsregelverket skal EBK oppfylle pilar 1-krav, herunder minstekrav og bufferkrav, og pilar 2-krav.

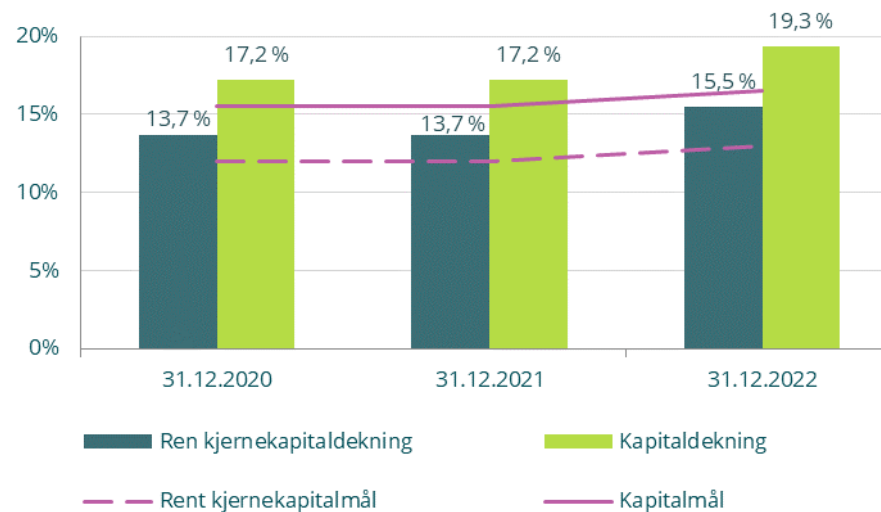
Kapitaldekningen skal være høyere enn minimumskravet på totalt 8 prosent. Kapitaldekningskravet skal oppfylles av 4,5 prosent eller mer ren kjernekapital, minst 6 prosent kjernekapital, inkludert hybridkapital, og resterende kan oppfylles av tilleggskapital. Kravene gjelder i prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

Kombinert bufferkrav utover selskapets minstekrav til kapital skal dekkes med ren kjernekapital og består av systemrisikobuffer (3,0 prosent), bevaringsbuffer (2,5 prosent) og motsyklisk buffer (2,0 prosent). Felles for bufferkravene er at muligheten for utbytte- og bonusutbetalinger begrenses i en situasjon der selskapet ikke tilfredsstiller kravene.

Pilar 2 omhandler en prosess for å vurdere selskapets totale kapitalbehov i forhold til risikoprofil, herunder kapitalbehov for risikoer som ikke dekkes av pilar 1. Finanstilsynet fattet vedtak om EBKs pilar 2-krav den 4. september 2017¹. Nedenfor følger et utdrag og en oppsummering av innholdet i vedtaket.

¹ Finanstilsynets vedtak: <https://www.finanstilsynet.no/offentliggjoring-av-finanstilsynets-vedtak-om-pilar-2-krav-for-enkeltbanker/vedtak-om-kapitalbehov-i-eika-boligkreditt-as/>

Figur 4 Kapitaldekning i Eika Boligkreditt

Tabell 2 Kapitalmål for Eika Boligkreditt

Kapitalmål	31.12.2022
Minimumskrav til ren kjernekapital	4,50 %
Pilar 2-krav (P2R)	0,50 %
Motsyklisk buffer	2,00 %
Systemrisikobuffer	3,00 %
Bevaringsbuffer	2,50 %
Kapitalkravsmargin (P2G)	0,50 %
Mål for ren kjernekapital	13,00 %
Annen kjernekapital (hybridkapital)	1,50 %
Mål for kjernekapital	14,50 %
Tilleggskapital (ansvarlig lån)	2,00 %
Mål for totalkapital	16,50 %

«Eika Boligkreditt skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende minst 0,5 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital.»

Pilar 2-kravet er foretaksspesifikk og vil variere for banker og kredittforetak avhengig av risiko i det enkelte foretak.

Selskapet har vedtatt å oppfylle kapitalmål i tråd med tabell 2. Selskapet oppdaterer sine kapitalmål slik at de er tilstrekkelige til å overholde regulatoriske minstekrav, foretaksspesifikt pilar 2-krav og gjeldende bufferkrav til kapital. Basert på resultatet i selskapets ICAAP er det vurdert at selskapets pilar 2-krav er tilstrekkelig for å dekke kapitalbehovet for risikoer som ikke dekkes av pilar 1.

Kapitalmålene inkluderer kapitalkravsmargin. Denne omfatter vurdering av selskapets kapitalbehov sett i et fremoverskuende perspektiv som grunnlag for selskapets kapitalmål. Basert på resultater i selskapets ICAAP er det lagt til grunn en kapitalkravsmargin på 0,5 prosent. Dette anses som en god margin over regulatoriske kapitalkrav og pilar 2-krav.

Dersom behovet for kapital endrer seg, gir aksjonærvtalen med eierbankene en betydelig forutsigbarhet knyttet til tilførsel av kapital fra eierbankene. Selskapets kapitalmål justeres fra 31. mars 2023 ettersom motsyklisk kapitalbuffer øker med 0,5 %-poeng fra 2,0 til 2,5 prosent. Det er videre hensyntatt at systemrisikobufferen økes fra 3,0 til 4,5 prosent fra 31. desember 2023.

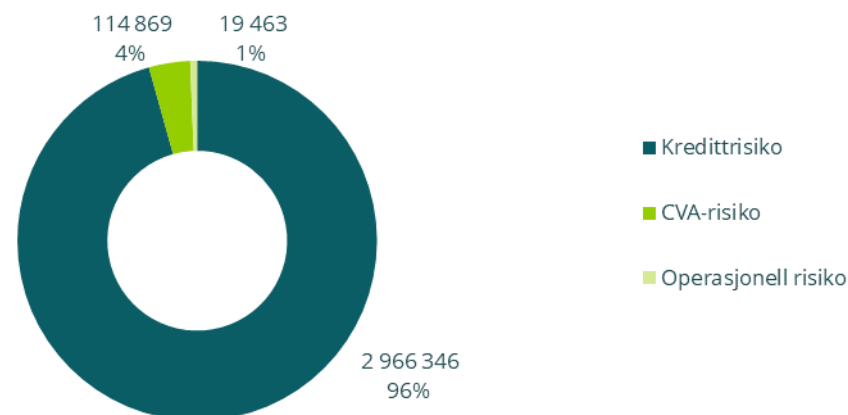
Selskapet benytter standardmetoden for beregning av kapitalkrav til kredittrisiko og basismetoden for beregning av operasjonell risiko. I tillegg beregnes det kapitalkrav for risiko knyttet til svekket kredittverdighet hos derivatmotparter (CVA-risiko) i pilar 1. For beregning av kapitalkrav på likviditetsplasseringer (benevnes i det videre som markedsrisiko), benyttes standardmetoden for kredittrisiko. Vektingsregler som følger av CRR benyttes i beregning av kredittrisiko.

Beregning av kapital for operasjonell risiko etter basismetoden innebærer at kapitalkravet fastsettes i forhold til selskapets rentenetto og andre inntekter.

Tabell 3 Samlede kapitalkrav pr. 31. desember 2022 (tall i tusen)

Kapitalkrav fordelt på type krav	Kapitalkrav	31.12.2022
Risikovektet beregningsgrunnlag		38 758 482
Minstekrav til ren kjernekapital (Pilar 1)	4,5 %	1 744 132
Minstekrav til kjernekapital (Pilar 1)	6,0 %	2 325 509
Minstekrav til total kapitaldekning (Pilar 1)	8,0 %	3 100 679
Pilar 2-krav	0,5 %	193 792
Bufferkrav (Ren kjernekapital):		
Bevaringsbuffer	2,5 %	968 962
Systemrisikobuffer	3,0 %	1 162 754
Motsyklisk buffer	2,0 %	775 170
Sum bufferkrav (Ren kjernekapital)	7,5 %	2 906 886
Totalt kapitalkrav	16,0 %	6 201 357
Oppfyllelse av kapitalkrav		
Ansvarlig kapital		7 493 419
Overskudd av ansvarlig kapital		1 292 062
Kjernekapital		6 684 471
Overskudd av kjernekapital		1 258 284
Ren kjernekapital		5 992 471
Overskudd av ren kjernekapital		1 147 661

Figur 5 Kapitalkrav Pilar 1 (tall i tusen)

Vurderingen av den operasjonelle risiko baseres på erfarte hendelser, hendelser i bransjen for øvrig og iboende risikoer.

Beregning av kapital for motpartsrisiko, herunder risiko for svekket kredittverdighet hos motpart (CVA-risiko), beregnes etter standardmetoden for CVA-risiko i henhold til CRR. Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet, og kalles Credit Valuation Adjustment (CVA).

Basert på en samlet helhetlig risikoprofil, herunder eksponering og selskapets styring og kontroll med risikoen, er det foretatt beregninger og vurderinger av de vesentligste risikotyper for selskapet i kommende avsnitt.

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)

Ved utgangen av 2022 var uvektet kjernekapitalandel tilsvarende 5,3 %.

Krav til uvektet kjernekapitalandel for kredittforetak, og derav gjeldende krav for EBK, tilsvarer 3 prosent (CRR/CRD IV-forskriften). Krav til uvektet kjernekapitalandel skal supplere kapitaldekningskravet som beregnes av risikovektet balanse, og har til hensikt å fungere som sikkerhet mot for lavt beregningsgrunnlag i kapitaldekningsberegningene.

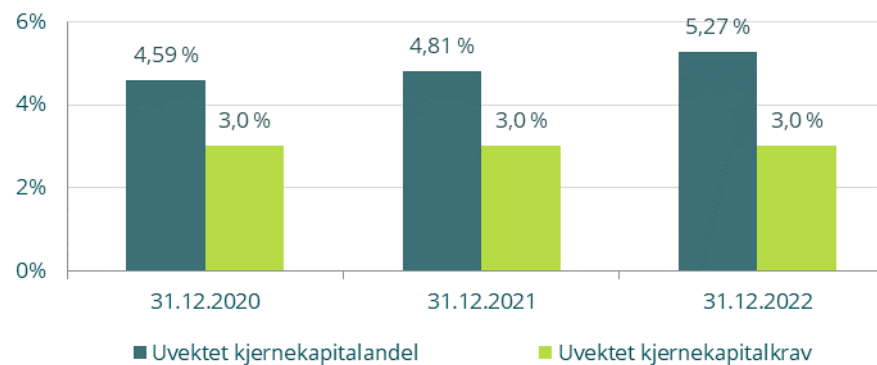
Kapitalmålet består av kjernekapital, som inkluderer hybridkapital i tillegg til ren kjernekapital. Beregningsgrunnlaget består av eiendeler, samt poster utenfor balansen, som omregnes med konverteringsfaktorene tilsvarende standardmetoden for kapitaldekning. Videre gjøres det justeringer for derivater og gjenkjøpsavtaler som følger av CRR artikkel 429.

Eventuell foretaksspesifikk risiko for «excessive leverage» adresseres gjennom Pilar 2-krav, samt kapitalkravsmargin. EBK har ikke foretaksspesifikt krav til «excessive leverage» gjennom Pilar 2, det er heller ikke beregnet behov for kapitalkravsmargin knyttet til «excessive leverage». Dette skyldes at selskapet anser interne mål til ren kjerne- og ansvarlig kapital til å være tilstrekkelig for at forskriftskravet for uvektet kjernekapital er oppfylt.

Tabell 4 Uvektet kjernekapitalandel pr. 31. desember 2022.

Uvektet kjernekapitalandel (leverage ratio)	31.12.2022
Balansposter (eksl. finansielle derivater)	121 441 577
Verdiendring finansielle instrumenter til virkelig verdi	(33 839)
Derivateksponering iht. CRR art. 429c	5 318 839
Lånetilsagn/delutbetalte lån	136 452
Sum balanse og utenom-balansposter	126 863 029
Kjernekapital	6 684 471
Uvektet kjernekapitalandel	5,3 %

Figur 6 Uvektet kjernekapitalandel i Eika Boligkreditt

EBK har foretatt et estimat av uvektet kjernekapitalandel frem i tid basert på Finanstilsynets beregningsmetode og oppfyller det fastsatte kravet på 3 prosent med god margin.

5. STRATEGISK OG FORRETNINGSMESSIG RISIKO

Strategisk og forretningsrisiko er definert som risikoen for svekket lønnsomhet pga. endringer i konkurranse, rammebetingelser, eksterne faktorer, herunder også politisk risiko og regulatorisk risiko. Dette inkluderer risikoen for manglende samvariasjon mellom inntekter og kostnader over tid, det anses hensiktsmessig å vurdere forretningsrisikoen i sammenheng med strategisk risiko. Strategisk og forretningsrisiko omfatter også ratingrisiko, omdømmerisiko, eierrisiko, belønnings- og insentivrisiko, samt risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Risikovilje og eksponering

Strategisk og forretningsmessig risiko i selskapet skal være lav og inngår ikke i beregning av pilar 1-krav til kapital. Selskapet har etablert en god forretningsstrategi og omfattende risikostrategier for styring av strategisk risiko. Det er etablert målsetninger i forretningsstrategien, og øvrige strategier har overordnede rammer knyttet til risikovilje. Selskapets forretningsidé er å tilføre bankene økt konkurransekraft og redusere deres risiko ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett i det norske og internasjonale finansmarked. Gjennom dette skal EBK ved profesjonell pleie av finansmarkedene, god internasjonal rating og høy kvalitet på sikkerhetsmassen og risikostyring, sikre eierbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig funding. For å oppnå denne strategien ligger følgende satsningsområder til grunn:

- Optimal bruk av OMF-finansiering
- God internasjonal rating
- Lønnsom og kostnadseffektiv
- Forsvarlig risiko
- Kvalitet i alle ledd

Selskapets omdømmerisiko er i vesentligste grad relatert til selskapet som fundingkilde. EBK har ratede obligasjoner med fortrinnsrett og en nedgradering i rating vil være skadelidende. Ratingselskapet Moody's gjør en vurdering av eierbankene som helhet i tillegg til å vurdere kvaliteten i selskapets sikkerhetsmasse. Spesielt er vurderingen av eierbankene sårbar da dette avhenger av i hvilken grad norske myndigheter er villige til å redde bankene i en

krisesituasjon. Hvis en nedgradering inntreffer vil færre investorer investere i selskapets OMFer og vil kreve et høyere risikopåslag hvis de velger å investere.

EBK er eksponert for omdømmerisiko knyttet til Eika som merkevare. Uheldige hendelser i et av Eika-selskapene eller bankene kan medføre negative rykter og konsekvenser EBK må håndtere. Utover dette er selskapet eksponert for effekter av politiske endringer. En vesentlig andel av markedsbaserte utstedelser fra norske obligasjonsutstedere foretas i andre valutaer enn norske kroner. Eventuelle hendelser i norsk politikk har innvirkning på norske utsteders omdømme internasjonalt. Dette går også på norske myndigheters vilje til å støtte norske banker i krisesituasjoner. Beslutninger tatt av norske myndigheter har historisk fått direkte effekt på norske utsteders mulighet for finansiering og kredittpåslag. Likevel er risikoen knyttet til dette størst internasjonalt og for utstedere som har statlig eier, og det er spesielt i perioder der selskapet må refinansiere forfall som er av den størrelsesorden at de ikke kan foretas i det norske markedet at slik politisk risiko/omdømmerisiko er størst.

Styring og kontroll

For å sikre styring og kontroll med strategisk og forretningsmessig risiko er det viktig med gode strategiprosesser. Selskapet har et årshjul der revisjon av forretningsstrategi og risikostrategier inngår som faste oppgaver. En del av styring og kontroll med forretningsrisikoen, er blant annet endringer i selskapets garantiavtaler med eierbankene. I selskapets virksomhetsinnrettede risikovurdering vurderes selskapets risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Fokus på god risikostyring, compliance, etikk, varsling om kritikkverdige forhold, håndtering av interessekonflikter, samt øvrige policyer, strategier og rutiner, skal bidra til at selskapet ivaretar prosesser på en god måte.

Kapitalbehov

Vurdering av kapitalkrav for strategisk og forretningsmessig risiko inngår i vurderingen av pilar 2, risiko som ikke er dekket av pilar 1. Det er ikke satt av et internt kapitalbehov knyttet til strategisk og forretningsmessig risiko.

6. KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, tilsagn om lån til kunder, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter. Kredittrisiko avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetens verdi. Kredittap kan også oppstå som følge av operasjonelle feil.

Risikovilje og eksponering

Kredittrisikoen knyttet til utlån skal være lav. EBK skal i sin kredittpolicy og utlånsvirksomhet hensynta de til enhver tid gjeldende regler for kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, jf. finansforetaksloven § 11-5 flg. Selskapets strategi for kredittrisiko på utlån har som formål å minimere risiko for tap på utlån, samt å opprettholde en kredittrisiko som er lavere enn hos sammenlignbare selskaper. På denne måten vil selskapets obligasjoner være et preferert valg for investorene.

Selskapets kredittrisiko er sterkt begrenset gjennom distributørbankenes garantiansvar og tilleggsavtale for lån med belåningsgrad («Loan to value», **LTV**) over 60 prosent, samt selskapets kredittstrategi og kreditt håndbok. Det er innført maksimumsgrenser for andel fastrentelån i EBK, for den enkelte bank tillates det at fastrentelån kan utgjøre maksimalt 17,5 % av lånene som er etablert/overført til EBK. For den samlede utlånsporteføljen er maksimalgrensen 15 %. Som fastrentelån i denne sammenheng menes lån med fast rente som har mer enn to år igjen av fastrenteperioden. Selskapets kredittrisiko er hovedsakelig relatert til balanseførte poster, men selskapet har også kredittrisiko utenfor balansen. EBK benytter standardmetoden for å beregne kapitalkrav for kredittrisiko. Pr. 31. desember 2022 utgjorde kredittrisikoen 96 prosent av selskapets kapitalkrav i

pilar 1. I dette kapitlet håndteres kredittrisiko knyttet til utlån med pant i bolig. Øvrig kredittrisiko håndteres under motpartsrisiko og markedsrisiko.

Selskapet rapporterer etter International Financial Reporting Standards (**IFRS**) og verdsetter utlån til virkelig verdi. Markedsverdien på utlån med flytende rente er vurdert å ha en verdi lik amortisert kost, mens utlån til fast rente er tilsvarende vurdert lik amortisert kost justert for nåverdien av differansen mellom lånenes faste rente og gjeldende tilbudte fastrente på balansedagen. For utlån med fast rente benyttes vilkår fastsatt i forskrift for kredittavtaler for å beregne den virkelige verdien. Den virkelige verdien til hvert enkelt lån fastsettes ut ifra hvilken under- eller overkurs kunden vil få eller må betale ved en eventuell innfrielse av fastrentelån. Denne verdien er derfor avhengig av renteutviklingen, og verdisvingninger får resultateffekter. Selskapet har også utlån til finansiering av fellesgjeld i borettslag.

Generelt om kredittrisiko i EBK

EBK har aldri hatt misligholdte lån som har ubetalt terminforfall med mer enn 90 dager på sine utlån, og heller ingen tap i forbindelse med utlånsvirksomheten². EBK har derimot mislighold definert som at det er lite sannsynlig at motparten vil være i stand til å innfri pliktene sine (Unlikely To Pay – UTP). I henhold til EBAs retningslinjer plikter selskapet å gjøre ulike tilleggsvurderinger knyttet til sannsynligheten for mislighold. I denne vurderingen skal man se hen til kundens samlede gjeldsforpliktelser, mulig smitte mellom avtaler til samme debitor, nivå på vesentlighetsgrenser og karantenetid etter friskmelding. Garantistrukturen mellom EBK og distributørene reduserer kredittrisikoen for selskapet, og det medfører at selskapet heller ikke forventer tap i fremtiden. Selskapet har derfor aldri foretatt nedskrivninger knyttet til verdifall på utlån.

² Et engasjement anses misligholdt dersom et betalingskrav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet ikke er uvesentlig, eller dersom det er lite sannsynlig av motparten vil være i stand til å innfri pliktene sine, iht. CRR artikkel 178

Tabell 5 Kredittrisiko: Spesifikasjon av risikovektet volum og kapitalkrav (tall i tusen)

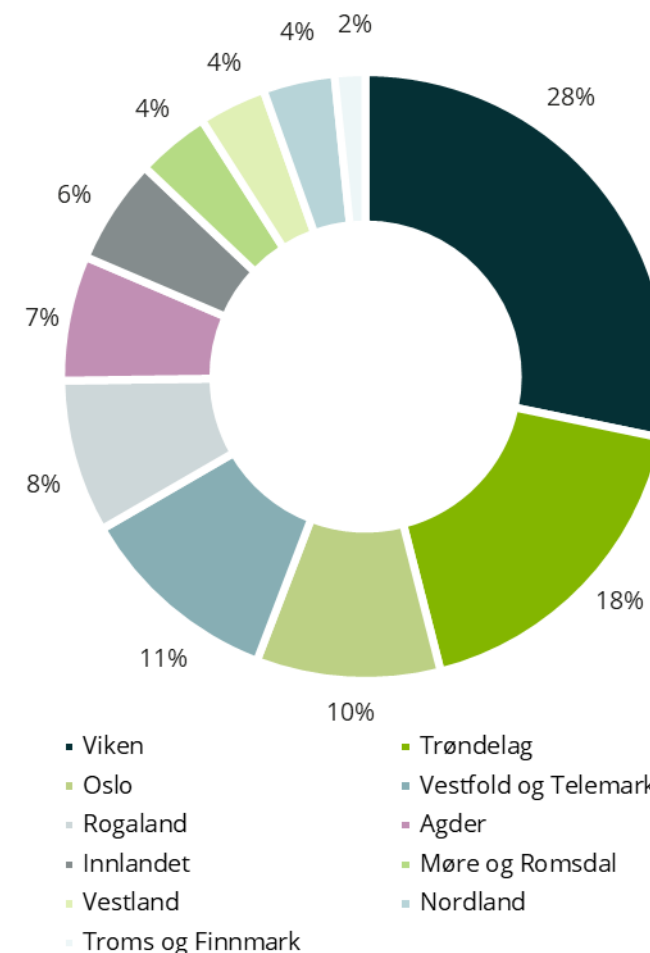
Kredittrisiko	Artikkel CRR	Balanseført beløp	Poster utenom	Risiko- vekt	Beregnings- grunnlag	Kapitalkrav 8 %
Stater	114	3 407 903		0 %	-	-
Offentlige foretak	116 (4)	1 629 308		0 %	-	-
Utenlandske lokale/regionale myndigheter	115	879 610		0 %	-	-
Kommune- og fylkeskommune (norske)	115	7 488 756		20 %	1 497 751	119 820
Multilaterale utviklingsbanker	117	2 090 162		0 %	-	-
Internasjonale organisasjoner	118	503 185		0 %	-	-
Bankinnskudd/utlån til kredittinstitusjoner	120	843 126	-	20 %	168 625	13 490
Lånegarantier fra bankene	120		1 689 249	20 %	337 850	27 028
Derivater AA-rating (SA-CCR*)	120		2 456 307	20 %	491 261	39 301
Derivater A-rating (SA-CCR*)	120		1 112 192	50 %	556 096	44 488
Foretak (uten rating)	122	59 435		100 %	59 435	4 755
Lån med pantesikkerhet i bolig innenfor 80%	125	95 947 321	(1 689 249)	35 %	32 990 325	2 639 226
Delutbetalte lån	125		6 474	35 %	1 133	91
Lånetslags (varighet 30 dager)	125		666 076	35 %	46 625	3 730
Obligasjoner med fortrinnsrett	129	8 522 149		10 %	852 215	68 177
Øvrige engasjement	134	41 972		100 %	41 972	3 358
Utlån i mislighold	127	23 724		100 %	23 724	1 898
Øvrige engasjement (Utsatt skattefordel)	48 (4)	4 925		250 %	12 313	985
Sum kredittrisiko		121 441 577	4 241 048		37 079 327	2 966 346

*i henhold til CRR art. 276 - 282.

Tabell 6 Utlån fordelt på engasjementstype og løpetid (tall i tusen)

Forventet løpetid	31.12.2022	0-1 mnd	1-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	5-10 år	Over 10 år
Utlån:									
Privatpersoner	91 155 789	164	1 442	4 892	15 905	232 436	556 500	3 270 130	87 074 321
Borettslag	5 073 852	14	10	-	3 826	7 906	36 663	183 354	4 842 079
Plasseringer:									
Statspapirer	3 407 903	262 786	2 728 370	328 558	-	-	-	88 189	-
OMF	8 522 149	-	-	1 015 229	399 766	3 819 866	3 287 288	-	-
Lokale og regionale myndigheter (norske)	7 488 756	1 099 371	2 160 922	675 183	1 814 546	1 738 734	-	-	-
Offentlige lån etc.	2 593 347	-	1 254 167	677 787	-	139 245	522 149	-	-
Offentlige foretak	1 629 308	-	504 272	342 931	50 901	363 320	367 884	-	-
Utenlandske lok./regionale myndigheter	879 610	101 065	416 283	152 177	-	104 367	105 719	-	-
Bankinnskudd	843 126	843 126							
Sum	121 593 840	2 306 525	7 065 466	3 196 757	2 284 944	6 405 874	4 876 202	3 541 673	91 916 400

Figur 7 Geografisk konsentrasjon: Utlån fordelt på region i % av totalt utlånsvolum pr. 31.12.2022.

Eierbankene som distributørkanal gjør at kundene har en god geografisk spredning. Selskapets kunder er i hovedsak privatkunder hvor hver enkelt kunde utgjør en svært liten andel av selskapets totalportefølje.

Ut ifra tabell 6 kan vi se at EBK har god spredning i forfall på utlån og plasseringer, noe som bidrar til å minske kredittrisikoen i selskapet.

Selskapet har en diversifisert utlånsportefølje, med hensyn på geografi og enkeltkunder.

Kredittrisiko – standardmetoden

Som utsteder av obligasjoner med fortrinnsrett må alle engasjementer i sikkerhetsmassen tilfredsstillende risikoklasse 1 eller 2. Ved vurdering av rating skal kredittvurderingsbyråer som følger av kommisjonsforordningen (EU) 2016/1799³ benyttes til å fastsette risikoklasse. Dersom en motpart er ratet av to eller flere av byråene, skal risikoklasse bestemmes av den nest beste ratingen jf. CRR art. 138 f). Dersom motparten kun er ratet av ett godkjent byrå, benyttes denne.

- Stater og sentralbanker: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse.
- Multilaterale utviklingsbanker og internasjonale organisasjoner: kun motparter som er tildelt risikovekt på 0 prosent iht. CRR art. 117 og 118.
- Lokale og regionale myndigheter: Langsiktig rating på kommuner og fylkeskommuner benyttes. Dersom det er uratede kommuner skal disse behandles som AA-ratede motparter.
- Institusjoner: Langsiktig rating på institusjoner som er ratet av godkjent ratingbyrå skal benyttes for å fastsette risikoklasse for finansforetak.
- Foretak: Langsiktig rating fra godkjent ratingbyrå benyttes for tildeling av risikoklasse. Hvis det ikke foreligger godkjent rating benyttes 100 prosent risikovekt for engasjementet.

Sikkerheter og garantier

Ved formidling av lån gjennom EBK er det en forutsetning at lånet ikke overstiger 75 prosent av eiendommens verdi ved innføring i EBK, iht. distribusjonsavtalen. Det er for øvrig et krav at det sikres pant i ferdigstilte boligeiendommer eller fritidseiendommer. De krav EBK stiller til pant tilfredsstillende CRRs vilkår til 35 prosent vektning av engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom. Verdidokumentasjonen skal være godkjent takst, meglervurdering, kjøpekontrakt/skjøte eller verdivurdering fra Eiendomsverdi AS, som ikke kan være eldre enn 6 mnd. ved innvilgelse av lånet.

Når eierbankene formidler lån til EBK påtar de seg obligatoriske garantier for lån de har formidlet. Disse garantiene er i hovedtrekk som følger:

1. *Saksgaranti* for hele lånebeløpet i perioden fra eierbanken anmoder om utbetaling til lånets pantesikkerhet har oppnådd rettsvern og eierbankens depotavdeling har kontrollert dokumentasjonen.
2. *Tapsgaranti* hvor banken plikter å dekke 80 prosent av et konstatert tap på utlån. Tapsgarantien er begrenset til 1 prosent av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 prosent av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Overskytende del som ikke dekkes av tapsgarantien kan EBK motregne i provisjonen til alle eierbankene, proratarisk ut ifra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres. Motregningsretten gjelder på en periode på 12 måneder.

Boliglån med belåningsgrad over 60 prosent av opprinnelig verdigrunnlag omfattes av en tilleggsavtale. Denne innebærer at eierbankene får en frist på 31 dager for bytte av lån som overstiger 80 prosent belåningsgrad eller dokumenterer oppdatert verdi på aktuelt panteobjekt om en ikke ubetydelig verdiforringelse har inntruffet. I den grad det aktuelle lånet er en del av

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1479307277253&uri=CELEX:32016R1799>

sikkerhetsmassen etter fristen, plikter eierbanken å gi EBK en kredittramme tilsvarende summen av de deler som overstiger 80 prosent belåningsgrad.

Pr. 31. desember 2022 er det tatt ut oversikt over gjenstående lånesum mot verddivurdering av pantesikkerhet da lånet ble tatt opp. Figur 10 viser hvilke opprinnelige belåningsgrader selskapet har utlån med sikkerhet.

Sikkerheten i EBKs utlån er vurdert som meget god og risikoen anses som lav med bakgrunn i garantistrukturen, inkludert tilleggsavtalen for de lån som innvilges med belåningsgrad over 60 prosent.

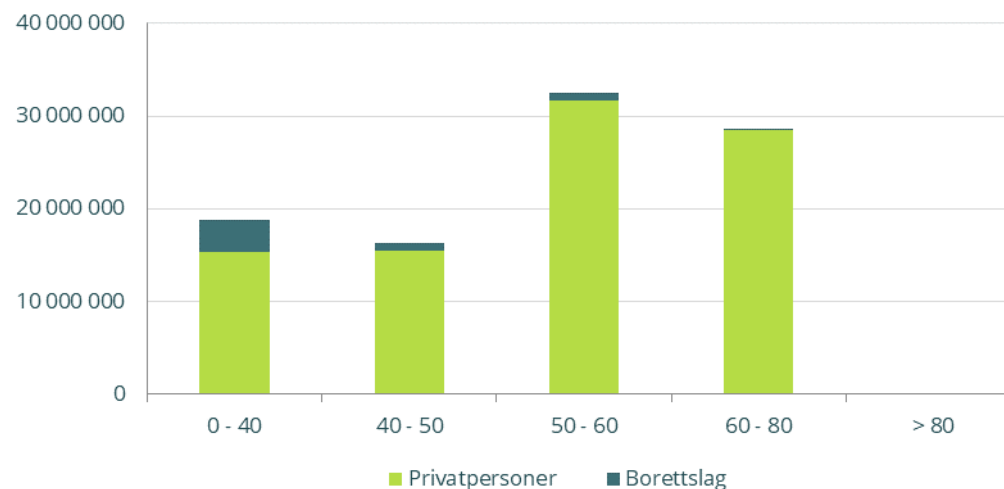
Løpende verddivurdering av sikkerheter

Selskapets utlånsportefølje "vaskes" kvartalsvis mot markedsverdier estimert av Eiendomsverdi AS. Eiendomsverdis vektingsmodell beregner en markedsverdi basert på solgte objekt i nærområdet over tid, justert for prisutviklingen. De hensyntar også de verddivurderinger EBK har på eiendommen ved innvilgelse. Dersom boligmarkedet skulle fått et fall i priser vil selskapet ha god margin før et eventuelt lån som må tvangsinnndrives vil føre til tap. Figur 11 viser indekserte «vaskede» verdier av EBKs utlånsportefølje.

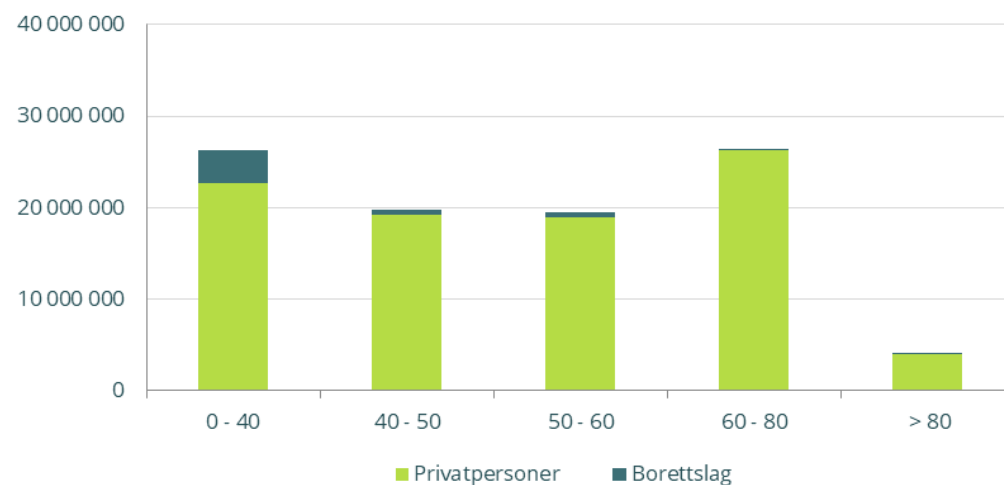
Ved utgangen av 2022 utgjør indeksert LTV 51,2 prosent mot opprinnelig LTV på 52,5 prosent. Vask av borettslag viser indeksert LTV på 26,8 prosent mot opprinnelig LTV på 27,8 prosent. Dette tyder på at boligprisene har jevnt over økt siden innvilgelse (kombinert med betaling av avdrag).

Noen lån er indeksert med en høyere LTV enn ved innvilgelse, noe som kan tyde på et fall i boligprisene for objekter tilknyttet disse lånene.

Figur 8 Fordeling av opprinnelig belåningsgrad (LTV) (tall i tusen)

Figur 9 Fordeling av indeksert belåningsgrad (LTV) (tall i tusen)

Misligholdsrisiko i sikkerhetsmassen

Selskapets obligasjoner med fortrinnsrett rates av Moody's. Moodys Collateral Score forteller investorene om Moody's modellering av tapsrisiko knyttet til kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen i et Aaa-scenario. Høyere kredittkvalitet tilsvarer lavere collateral score. Collateral score bestemmer nivået for tap som Moody's anslår vil påvirke investorene av selskapets OMFer ved et eventuelt mislighold av disse, basert på kredittkvaliteten i sikkerhetsmassen. Collateral score er Moody's analyse av hvor mye risikofrie aktiva som må tilføres sikkerhetsmassen for å tilsvare den negative effekten av stresstestscenario som definert av Moody's. For mer informasjon henvises det til Moody's metodologi for definisjon og beregning av collateral score. EBKs collateral score ble estimert til 1,8 prosent av Moody's den 30.06.2022⁴, noe som er en svært lav score sammenlignet med andre globale obligasjonsutstedere som også er ratet av Moody's.

Metode for beregning av nedskrivninger

Etter IFRS 9 innregnes tapsavsetningene basert på forventet kreditttap på bakgrunn av relevant informasjon som er tilgjengelig på rapporteringstidspunktet. Kombinasjonen av utlånsporteføljens belåningsgrad og de kredittgarantier eierbankene har avgitt medfører at standarden ikke gir vesentlige effekter for EBKs resultat eller egenkapital. Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Dersom kreditttrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. EBK har vurdert at en årlig gjennomgang av en slik endring er vurdert tilstrekkelig ettersom EBK ikke forventer noen regnskapsmessig tapsføring.

⁴ EBK rapporterer kvartalsvis til Moody's en oversikt over sikkerhetsmassens innhold. På bakgrunn av dette analyseres EBKs låneprogram sammenlignet med øvrige låneprogram i Europa, og dette fremkommer kvartalsvis i Moody's performance overview.

Stresstest på boligpriser

EBK gjennomfører stresstester av verdifall i boligpriser for å belyse selskapets kredittisiko på utlån. I CRR er det en forutsetning at det eksisterer pant innenfor 80 prosent av boligens verdi (60 prosent for fritidsbolig) for at boliglån kan risikovektes 35 prosent. Hvis dette ikke er tilfellet, vil selskapet få et økt kapitalbehov for den andelen av utlånene som må vektes 75 prosent⁵ fremfor 35 prosent i kapitalkravsberegningen. Det foretas beregninger basert på verdifall i boligpriser på henholdsvis 15 prosent, 25 prosent og 35 prosent. Før for eksempel et verste-fall-scenario på 35 prosent boligprisfall ville ha inntruffet, ville EBK allerede ha tatt i bruk en rekke virkemidler for å bedre kvaliteten på selskapets sikkerhetsmasse, herunder beredskaps- og gjenopprettningstiltak for å styrke overpantsettelse. Hvis enkelte lån i sikkerhetsmassen får en belåningsgrad som overstiger 80 prosent (60 prosent for fritidsboliger), kan ikke denne andelen av lånet regnes med ved fastsettelsen av den samlede verdien på sikkerhetsmassen. Dette vil ha betydning for selskapets oppfyllelse av kravet til overpantsettelse iht. finansforetaksforskriften § 11-7, og forpliktelser knyttet til overpantsettelse.

Selskapet har en solid buffer for de lån med belåningsgrad inntil 60 prosent ved innvilgelse (fritidseiendom 50 prosent), i tillegg til tilleggsavtalen for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent, og er derfor godt rustet i forhold til risikoen for et eventuelt boligprisfall som medfører brudd på 80-prosentgrensen iht. OMF-regelverket. Et fall i boligprisene vil generelt bli håndtert raskt ved hjelp av garantistruktur, tilleggsavtale for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent og overholdelse av lovverk knyttet til OMF. Det er derfor ikke innregnet noe pilar 2-tillegg for et verste-fall-scenario med boligprisfall på 35 prosent, da risikoen knyttet til et generelt boligprisfall er tilstrekkelig ivaretatt av selskapets garantistruktur og tilleggsavtale for boliglån med belåningsgrad over 60 prosent, samt opprettholdelse av krav til overpantsettelse i sikkerhetsmassen.

⁵ Det antas at utlånene vil tilfredsstillende krav til massemarked og kan således vektes 75 prosent jf. CRR.

Styring og kontroll

EBKs distribusjonskanal er gjennom eierbankene. Dette er banker som er lokalt forankret med høy grad av lojale kunder, og med gode kunnskaper om sine markeder. Kundeseleksjon gjennom eierbankene vurderes å bidra til at selskapet gjennomgående har lojale og gode kunder.

Selskapet har etablert strategi for kredittrisiko på utlån, strategi for motpartsrisiko samt strategi for kapitalforvaltning, som danner grunnlaget for styring og kontroll med kreditt- og motpartsrisiko. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets kredittstrategi, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risk- og compliancerapport. Løpende foretas kontroller av etterlevelse av kreditthåndboken, herunder depotkontroller. Overordnet styring og kontroll av risiko er nærmere beskrevet i kapittel 3 ovenfor.

Kapitalbehov

EBK benytter seg av standardmetoden for beregning av kapitalkravet for kredittrisiko. Kapitalkravet er beregnet til 2 966 millioner kroner ved utgangen av 2022. Kapitalkravet beregnet etter pilar 1 vurderes å dekke tapsrisikopotensialet knyttet til kredittrisiko i porteføljen.

Tabell 7 Kredittrisiko pr. engasjementskategori (tall i tusen)

Engasjement	Kapitalkrav
Lokale og regionale myndigheter	119 820
Institusjoner	124 307
Foretak	4 755
Engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom	2 644 945
Obligasjoner med fortrinnsrett	68 177
Øvrige engasjementer	4 343
Sum kapitalkrav kredittrisiko	2 966 346

7. MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at motparter ikke kan møte sine betalingsforpliktelser, og er således en kredittrisiko. Motpartsrisiko vedrører alle fordringer på motparter, herunder garantier, uoppgjorte handler, ikke benyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivateksponering. Motpartsrisikoen avhenger blant annet av fordringens størrelse, tid til forfall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetets verdi.

Risikovilje og eksponering

Selskapet har etablert en strategi for motpartsrisiko for å sikre at overordnede krav til styring og kontroll med motpartsrisiko er ivarettatt. Strategien skal ivareta selskapets kontroll med store engasjementer, herunder samlet engasjement mot en enkelt motpart. Dokumentet skal sikre at motpartsrisikoen til enhver tid er under kontroll gjennom etablering av rammer for motpartsrisiko, sikre etablering av ISDA med tilhørende CSA med derivatmotparter, samt en klar fordeling av ansvar og myndighet.

Selskapet har etablert følgende risikorammer for motpartsrisiko:

- Høyeste grense for samlet engasjement⁶
- Intern høyeste grense for samlet engasjement
- Inngåelse av derivatavtaler og maksimal eksponering med en motpart

EBK er eksponert for motpartsrisiko gjennom både utlån, plassering av overskuddslikviditet og derivater. I dette kapitlet rettes det fokus på motpartsrisiko knyttet til derivater og plasseringer i bankinnskudd og repoavtaler, da dette ikke faller naturlig som en del av vurderingen av øvrige risikofaktorer. Motpartsrisiko knyttet til utlån behandles som kredittrisiko og motpartsrisiko knyttet til plasseringer av overskuddslikviditet behandles som markedsrisiko.

⁶ CRR art. 392

Motpartsrisiko knyttet til bankinnskudd og gjenkjøpsavtaler i kredittinstitusjoner

EBK benytter bankinnskudd og repoavtaler for plassering av overskuddslikviditet, og er således eksponert for motpartsrisiko overfor de ulike bankene. Klassisk repo er regulert under avtaleverket Global Master Repurchase Agreement (GMRA) og er, på samme måte som International Swaps and Derivatives Association (ISDA), et internasjonalt anerkjent avtaleverk for å regulere bilaterale avtaler mellom 2 parter. Selskapet har foreløpig inngått GMRA med fem banker, Nordea, DNB, Danske Bank, Banco Santander og BNP Paribas. I tillegg har selskapet inngått en Global Master Securities Lending Agreement (GMSLA) med SEB for å kunne gjøre verdipapirbytteavtaler. Repoavtaler og bankinnskudd skal kun foretas hos banker med lav kredittrisiko, og skal være innenfor kravene til å inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3 ved løpetid inntil 100 dager). Rammer for motpartsrisiko pr. bank er definert i selskapets strategi for kapitalforvaltning og i selskapets investeringsmandat.

Motpartsrisiko knyttet til derivater

Virksomheten i EBK er underlagt strenge regler for risikoeksponering, og plikter å ikke påta seg større rente- og valutarisiko enn det som til enhver tid er forsvarlig. Det betyr at selskapet benytter både rente- og valutaderivater ved innlån i valuta og/eller til fast rente for å holde risikoen på et minimum. Det samme gjelder sikring av renterisiko relativt til utlån til fast rente.

Derivater skal kun inngås med motparter med lav kredittrisiko, og skal være innenfor kravene til å kunne inngå i sikkerhetsmassen (minimum risikoklasse 2, rating A-/A3)⁷. EBK skal kun inngå derivater under det etablerte rammeverket fra International Swaps and Derivatives Association (ISDA). ISDA Masteravtaler med tilhørende Credit Support Annex (CSA), er basert på en standardisert mal for de fleste norske OMF-utstedere som inngår derivatavtaler. Motpartsrisiko knyttet til derivater er redusert gjennom det inngåtte avtaleverket som innebærer ensidig

⁷ Finanstilsynet kan tillate at derivatavtaler inngås med kredittinstitusjoner i risikoklasse 3, dersom det kan påvises konsentrasjonsrisiko ved at bare kredittinstitusjoner i risikoklasse 1 og 2 kan benyttes.

krav til sikkerhetsstillelse fra EBKs derivatmotparter på gitte grenser avhengig av rating og avtalt threshold (grense for mottak av sikkerhet). For nye derivatavtaler inngått etter mars 2017 er grense for sikkerhetsstillelse på 0, det vil si at motpartene stiller sikkerhet fra første krone dersom markedsverdien er positiv i EBKs favør.

Pilar 1 stiller krav til kapital pga. motpartsrisiko gjennom standardmetoden for kredittrisiko i CRR. Selskapet beregner motpartsrisiko i derivater etter standardmetoden (SA-CCR)⁸. Selskapet har pr. 31. desember 2022 en motpartseksponering i derivater pr. ratingkategori som fremgår av tabell 12.

CVA-risiko

CRD IV introduserte et tilleggskrav som skal dekke risikoen knyttet til endring av virkelig verdi av bilaterale derivatavtaler som ikke er børsomsatt⁹. Dette tilleggskravet beregnes basert på motpartens kredittverdighet, og kalles Credit Valuation Adjustment (CVA)¹⁰. Ved utgangen av 2022 utgjorde beregningsgrunnlaget for CVA-risiko 1,4 milliarder kroner.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert strategi og tilhørende rammer for motpartsrisiko som danner grunnlag for styring og kontroll av motpartsrisikoen i EBK. Løpende vurderes status i forhold til etterlevelse av selskapets strategi for motpartsrisiko, og status i forhold til vedtatt risikovilje rapporteres til styret kvartalsvis i risk- og compliance rapport.

Kapitalbehov

Kapitalkravet beregnet etter pilar 1 vurderes å dekke tapsrisikopotensialet knyttet til motpartsrisiko i porteføljen.

Tabell 8 Motpartsrisiko i derivater etter standardisert metode (tall i tusen)

Rating derivatmotpart	EAD*	Risiko-klasse	Risiko-vekt	Beregningsgrunnlag
AA	2 456 307	1	20 %	491 261
A	1 112 192	2	50 %	556 096
	3 568 499			1 047 358

*Exposure at default, foretakets derivateksponering, beregnet etter CRR art. 274

Tabell 9 Totalt beregningsgrunnlag for motpartsrisiko knyttet til derivater, bankinnskudd og repo pr. 31.12.2022 (tall i tusen)

Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	Beløp
Beregningsgrunnlag for bankinnskudd	168 625
Beregningsgrunnlag derivater	1 047 358
Beregningsgrunnlag klassisk repo	-
Beregningsgrunnlag for CVA-risiko	1 435 862
Totalt	2 651 845
Pilar 1 kapitalkrav	8 %
	212 148

⁸ CRR art. 274-282.

⁹ Bilaterale derivatavtaler kalles også «over the counter» eller OTC-derivater.

¹⁰ CRR art. 384.

8. MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risikoen for tap i markedsverdier til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i renter, kredittspreader og valutakurser. Markedsrisiko består av renterisiko, spreadrisiko, valutarisiko og aksjerisiko.

Renterisiko på balansen (rentenetto) oppstår på grunn av ulik rentebinding på innlån og utlån, og/eller at selskapet låner inn fra andre markeder enn det låner ut til, slik at renten på innlån endres uten at selskapet kan endre utlånsrenten like raskt.

Markedsrisiko i EBK vil normalt være i form av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto) som oppstår på grunn av ulik rentebinding på eiendeler og gjeld, i tillegg til kredittspreaderisiko som selskapet påtar seg ved investering i verdipapirer (verdipapirporteføljen). Selskapet skal ha markedsrisiko innenfor lav til moderat risiko. Selskapet har innlån i valuta, og all vesentlig valutarisiko knyttet til innlån er sikret med derivater. Verdipapirporteføljen skal ikke påta seg usikret aksje- eller eiendomsrisiko.

Risikovilje og eksponering

Total risikoramme for rente- og kredittspreaderisiko på balansen er 5 prosent av selskapets kjernekapital. Den samlede renterisikoen på totalbalansen skal ikke være større enn 0,75 prosent av selskapets kjernekapital. Den enkelte plassering skal ikke ha lenger rentebinding enn 1 år, og maksimumsgrensen for gjennomsnittlig durasjon på hele likviditetsporteføljen er 0,3 år. Verdipapirenes gjennomsnittlig løpetid skal være kortere enn 2,5 år. Renterisikoen i bankporteføljen beregnes av seks standardiserte rentesjokkscenarier iht. EBAs retningslinjer¹¹. Kredittspreaderisiko stresstestes basert på Finanstilsynets metode for spreadrisiko¹² som bygger på metodikken i Solvens II for forsikringsforetakene.

Vurdering av renterisiko i bankporteføljen (rentenetto)

Renterisiko i bankporteføljen skal begrenses gjennom å sikre at utlån til flytende rentebetingelser er finansiert av innlån eller derivater som gir flytende rentebetingelser, og at utlån til fast rente sikres med derivater som gir flytende

rente. Selskapet skal benytte derivater aktivt for å redusere renterisiko. Renterisiko knyttet til rentenetto skal være innenfor lav risiko.

EBK har hovedsakelig utlån til flytende rentebetingelser. I henhold til finansavtaleloven kan renten på slike utlån, med seks ukers varsel, justeres i takt med utviklingen i selskapets innlånskostnader. I relasjon til innlånspris overfor eierbankene er EBK ikke underlagt en slik varslingsfrist. Endringer i innlånsprisen kan derfor gjennomføres raskere, noe som sikrer effektiv tilpasning til endringer i EBKs innlånskostnader.

EBK tillater fastrentelån i sikkerhetsmassen, regulert av et eget avtaleverk med eierbankene. EBK fastsetter innlånspris for fastrentelån, og eierbankene fastsetter kundens vilkår og rente basert på innlånspris og risikovurdering i engasjementet. Utlån til fast rente sikres med derivater som gir flytende rente. Selskapet skal benytte derivater aktivt for å redusere renterisiko.

Selskapet benytter sikringsbøker etter IFRS på innlån med fast rente, og en renteswap må ved inngåelse vurderes å være svært effektiv. Selskapet måler renterisiko på balansen minst månedlig, basert på de ulike engasjementenes durasjon. Med durasjon menes antall år til neste renteendring.

Renterisiko i bankporteføljen (IRRBB) ved utgangen av 2022 er beregnet tilsvarende største tapspotensial av seks standardiserte rentesjokkscenarier iht. EBAs retningslinjer. Disse innebærer et parallelt skift opp og ned i rentekurven, brattere rentekurve (korte renter ned og lange renter opp), flatere rentekurve (korte renter opp og lange renter ned) og korte renter oppover og nedover i rentekurven. Størrelsen på rentesjokket er 200 bp for parallelle renteskift, 300 bp for korte renter og 150 bp for lange renter. Beregningene ser på effekten på egenkapitalen (EVE-metoden). Stresstesten viser at selskapet i en situasjon med ethvert scenario i realiteten vil tilføres en gevinst og at det ikke er beregnet

¹¹ EBA/GL/2018/02 Guidelines on the management of interest rate risk arising from non-trading activities

¹² Finanstilsynets rundskriv 3/2022 – Vedlegg 3

tapsrisiko. Renterisikoen på balansen er, og skal være, lavere enn ramme for renterisiko på balansen, som utgjør 0,75 % av kjernekapital.

Selskapet vurderer også hvordan endringer i rentenivået kan påvirke resultatet (NII-metoden) med en renteeffekt på 2 % parallelt skift. Metoden hensyntar rentebærende posisjoner på eiendels- og gjeldssiden der de nominelle verdiene får en resultateffekt ved renteoppgang og -nedgang på 2 %. Denne viser en høyere risikoeksponering enn standardstressene under EVE-metoden. Det er likevel ikke vurdert at det er behov for mer kapital for renterisiko, dette begrunnet med at et tapspotensial på resultatet kan avlastes mot eierbankene ved å endre selskapets innlånspris.

Resultater av stresstestene nevnt ovenfor fremkommer i vedlegg til denne rapport (Pilar 3 vedlegg).

Vurdering av kredittspreadsrisiko i verdipapirporteføljen

Selskapets formål er å oppnå gunstig finansiering gjennom utstedelser av OMF. Det legges til grunn at selskapets overskuddslikviditet må tilfredsstillende krav om hva som kan inngå i sikkerhetsmassen gitt i lov og forskrift. Målsetting med selskapets plasseringer av overskuddslikviditet er til enhver tid å ha tilgjengelig likviditet til å sikre finansiering av vekst og forfall, samt å tilstrebe en høyest mulig avkastning innenfor gitte risikorammer. Beholdningen av overskuddslikviditet plasseres i bankinnskudd eller renteinstrumenter i norske kroner. I tillegg har selskapet mottatt likviditet i NOK og EUR, som skyldes mottak av kontantsikkerhet fra derivatmotpartene. Mottatt kontantsikkerhet plasseres videre som innskudd i banker eller i sikre verdipapirer i den valuta de mottas. Dette for å sikre at selskapet ikke har valutarisiko på kontantsikkerheten. Likviditet holdt i euro kan generere en mer- eller mindreavkastning opp mot tilsvarende gjeldspost (kontantsikkerhet stilt av swapmotpart eller innlån i euro). Dette vil over tid medføre en over- eller underdekning av euro. Rammen på over- eller underdekningen er € 5 millioner. Over- eller underdekning holdes innenfor rammen gjennom salg eller kjøp av euro.

EBKs verdipapirportefølje pr. 31.12.2022 var på 24,5 milliarder kroner og utgjorde om lag 19 prosent av selskapets forvaltningskapital. Selskapet har

investert i statspapirer, offentlige foretak (garantert fra sentralmyndigheten), offentlige lån etc. og utenlandske lokale myndigheter som tilfredsstillende null i risikovekt iht. CRR. Selskapet har beregnet kapitalkrav for verdipapirporteføljen basert på standardmetoden for kredittisiko (pilar 1) etter CRR og fremgår i tabell 10.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert strategi for balansestyring som danner grunnlaget for total renterisiko i selskapets balanse. Ved økning i finansieringskostnader eller pengemarkedsrenter vil en renteendringsbeslutning mot eierbankene foretas av administrerende direktør, i samråd med ledergruppen i selskapet, basert på prognoser med forventet renteutvikling og planlagt ny funding. Slike prognoser foretas av økonomiavdelingen. Renterisikoen måles månedlig som verdiendring gitt seks standardiserte rentesjokkscenarier, og selskapet har definert maksimal eksponering knyttet til dette. Eksponeringen rapporteres kvartalsvis i selskapets risk- og compliance rapport til styret.

Grunnlaget for styring og kontroll knyttet til markedsrisiko i verdipapirporteføljen følger av strategi for balansestyring, strategi for kapitalforvaltning og tilhørende investeringsmandat. Selskapets risk- og compliancefunksjon vurderer løpende eksponering i forhold til vedtatt risikovilje og rammer i kvartalsvis risk- og compliance rapport til styret. Selskapets styrefastsatte ramme i prosent av kjernekapital skal dekke renterisiko i bankporteføljen tilsvarende minimum av seks standardiserte rentesjokkscenarier, og økte kredittspreadsutganger på selskapets verdipapirportefølje. I det daglige styres markedsrisikoen ved at innlånsavdelingen foretar handler med selskapets overskuddslikviditet i tråd med deres mandat og selskapets risikostrategier.

Kapitalbehov

Kapitalkravet knyttet til kredittisiko i verdipapirporteføljen er hensyntatt i standardmetoden for kredittisiko og utgjør 188,0 millioner kroner ved utgangen av 2022, herunder risikovekting av de ulike verdipapirplasseringene. Vurdering av kapitalkrav for markedsrisiko, herunder renterisiko i bankporteføljen og kredittspreadsrisiko i verdipapirporteføljen inngår i vurderingen av pilar 2. Det er

vurdert at EBKs foretaksspesifikke pilar 2-krav på 0,5 prosent er tilstrekkelig for å håndtere fremtidig pilar 2 kapitalbehov knyttet til markedsrisiko.

Det er ikke satt av noe tilleggspotensial knyttet til manglende risikospredning i verdipapirporteføljen eller for markedslikviditet.

Tabell 10 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for markedsrisiko pr. 31.12.2022 (tall i tusen)

Verdipapirtype	EUR	NOK	Totalt NOK	Risiko-vekt	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Statspapirer	1 102 043	2 305 860	3 407 903	0 %	-	-
Offentlige foretak	342 931	1 286 377	1 629 308	0 %	-	-
Offentlige lån etc.	1 180 972	1 412 375	2 593 347	0 %	-	-
Utenlandske lok./regionale myndigheter	-	879 610	879 610	0 %	-	-
Obligasjoner med fortrinnsrett	-	8 522 149	8 522 149	10 %	852 215	68 177
Kommunepapirer (norske)	-	7 488 756	7 488 756	20 %	1 497 751	119 820
Sum verdipapirportefølje	2 625 945	21 895 127	24 521 072		2 349 966	187 997

9. FINANSIERINGS- OG LIKVIDITETSRISIKO

Finansierings- og likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å innfri sine forpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering eller behov for førtidig realisering av eiendeler. I verste fall er likviditetsrisiko risikoen for at selskapet ikke klarer å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til å møte forpliktelser ved forfall.

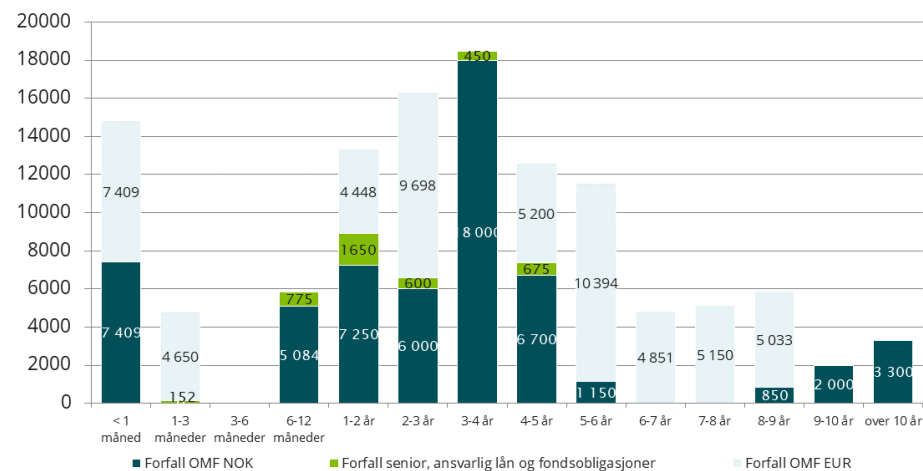
Risikovilje og eksponering

Selskapets likviditets- og refinansieringsrisiko skal være innenfor moderat risiko. EBK har en egen strategi for finansierings- og likviditetsrisiko, herunder definerte risikorammer samt beredskaps- og gjenopprettningstiltak ved likviditetsmangel. EBK skal finansiere utlån hovedsakelig gjennom å utstede OMF. Gjennom adgang til å utstede slike obligasjoner oppnår EBK lavere innlånskostnad enn eierbankene. Selskapet vil også ta opp ordinære senior obligasjonslån for å dekke overpantsettelseskrav, samt fondsobligasjoner og ansvarlige lån for å dekke krav til annen kjernekapital og tilleggskapital. EBK har etablert et internasjonalt låneprogram for å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Programmet, kjent som Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN) ble signert og godkjent av UK Listing Authority første gang 10. august 2007. Obligasjonene under EMTCN-programmet blir utstedt både mot norske og internasjonale investorer. Programmet oppdateres minst årlig og er notert på Euronext Dublin.

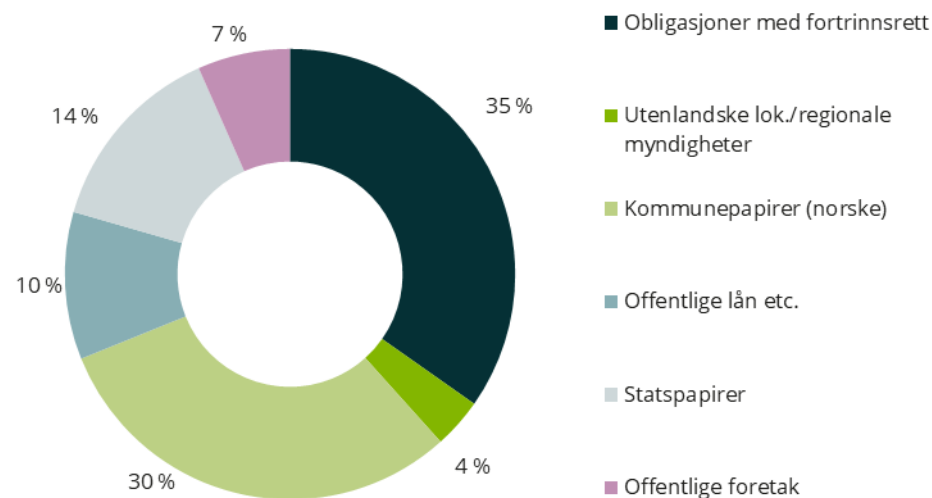
For å holde finansierings- og likviditetsrisikoen tilfredsstillende lav, samt å oppfylle finansforetaksloven § 11-12, finansforetaksforskriftens kapittel 11 og CRR/CRD IV-forskriften del V har selskapet etablert overordnede mål og fastsatt rammer for likviditetsstyringen.

Selskapet har pr. 31.12.2022 en svært god likviditetssituasjon med en total likviditetsbeholdning på om lag 22,3 milliarder kroner hvis vi holder mottatt kontantsikkerhet utenfor. I 2022 har EBK totalt utstedt obligasjoner og sertifikater tilsvarende 25,1 milliarder kroner, fordelt på 24,4 milliarder kroner i OMF, 300 millioner kroner i fondsobligasjon og 375 millioner i ansvarlig lån. Om lag 59 prosent er utstedt i norske kroner og 41 prosent er utstedt i euro i 2022. Finansieringsvilkårene i 2022 var volatile, både med tanke på pris, men også med

Figur 10 Forfallsstruktur på selskapets gjeldsfinansiering pr. 31.12.2022 (tall i millioner)

Figur 11 Likviditetsbufferens sammensetning

tanke på opplevd dybde. Selskapet har overholdt alle rammer for risikoeksponering for funding og likviditetsstyring.

Interessen hos investorene til å tegne i selskapets OMFer har vært god, og selskapet har videre oppnådd konkurransedyktige betingelser på innlån i løpet av året. I tillegg til beredskap- og gjenopprettingstiltak har selskapet 12 måneders soft bullet-struktur på selskapets OMFer. Dette innebærer at løpetiden på OMF kan med samtykke fra Finanstilsynet forlenges i 12 måneder gitt enkelte kriterier som fremgår av finansforetaksforskriften § 11-8.

Finansieringssituasjonen i 2022 var som nevnt over preget av volatile markeder. Renter økte kraftig gjennom året, og kredittspreader trakk også ut. I 2023 skal selskapet etter planen hente omlag 13 milliarder, hvor 5,5 milliarder er hentet allerede. Til tross for støy rundt inflasjon og geopolitisk uro er det for tiden god tilgang til finansiering, og særlig det norske markedet har vært svært sterkt. Kredittspreader har som nevnt kommet ut, og det norske nivået ligger nå noe over det langsiktige snittet. Selskapet har en god likviditetssituasjon, hvor man sikter på å ha tilgjengelig likviditet til å dekke selskapets forfall neste 12 måneder.

Selskapets innlånsavdeling følger løpende finansmarkedene, og har fokus på det resterende finansieringsbehovet for 2023. I henhold til strategier og gjenopprettingsplan har selskapet flere mulige tiltak dersom planlagt finansiering ikke skulle la seg gjennomføre i henhold til fundingplanen. Vi mener at selskapet er godt rustet til å håndtere en fremtidig krisesituasjon.

EBK er underlagt regler om kvantitative krav til likviditetsreserve (Liquidity Coverage Ratio, «LCR»). Reglene følger av CRR/CRD IV-forskriften. EBK skal tilfredsstillende til enhver tid gjeldende krav til likviditetsreserven (LCR). Selskapet skal følge utviklingen i LCR nøye og benytte prognoser for å være beredt til å kunne tilpasse likvide aktiva som kan regnes med i indikatoren på kort tid. Ved utgangen av 2022 var selskapets LCR-totalindikator på 101 prosent, EUR-indikator på 100 prosent og NOK-indikator på 104 prosent.

CRR, artikkel 428b, stiller krav til at foretakene til enhver tid skal møte et minstekrav til NSFR på 100 %. Selskapets NSFR-indikator var på 116 prosent pr. 31.12.2022.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert egen strategi for finansieringsrisiko, herunder definert risikovilje, risikorammer samt beredskaps- og gjenopprettingstiltak ved likviditetsmangel som følger av selskapets gjenopprettingsplan. Dette danner grunnlaget for likviditetsstyringen.

Styring av finansierings- og likviditetsrisiko skjer gjennom rammer for finansieringsstruktur, krav til spredning på instrumenter, markeder og løpetider, samt etablering av beredskapsfasiliteter. I tillegg er det etablert et avtaleverk mellom aksjonærene og EBK som sikrer at selskapet kan få tilført likviditet i en krisesituasjon. Avtalen går ut på at eierbankene, under gitte forutsetninger er forpliktet til å kjøpe selskapets OMFer. Kjøpsforpliktelsen er oppad begrenset til forfall på selskapets OMFer, utstedt under EMTCN-programmet og tilhørende swapavtaler, de kommende tolv månedene. Det gjøres fradrag for EBKs egen likviditet. Bankene kan deponere disse OMFene i Norges Bank mot en avkortning. EBK har ikke deponeringsadgang i Norges Bank.

Selskapet er organisert med avdeling for innlån med finansdirektør/CFO som foretar den operative likviditetsstyringen, og rapporterer til administrerende direktør. Innlånsavdelingen benytter likviditetsprognoser som oppdateres minst månedlig og oftere ved behov. Ved opptak av ny funding, simuleres fremtidig likviditetsbeholdning, refinansieringsindikatorer og snittløpetid på funding. Styret mottar i hvert styremøte detaljert informasjon om finansierings- og likviditetssituasjonen i selskapet.

Selskapets risk- og compliancefunksjon måler eksponering knyttet til finansierings- og likviditetsrisiko i forhold til vedtatte rammer på løpende basis, og rapporterer den faktiske eksponeringen i risk- og compliancerapport til styret kvartalsvis. I samme rapportering foreligger stresstester der effekt på likviditetsbeholdningen simuleres ved eventuelle likviditetskriser; herunder markedsspesifikke, selskapsspesifikke kriser og kombinasjon av disse. Disse rapportene gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål.

Kapitalbehov

Finansierings- og likviditetsrisiko inngår ikke som vurdering av kapital under pilar 1. Vurdering av kapitalkrav for finansierings- og likviditetsrisiko inngår i vurderingen i ICAAP/ILAAP i selskapet, hvor det er vurdert at selskapets kapitalmål er tilstrekkelige for å håndtere fremtidig kapital- og likviditetsbehov utover regulatorisk minstekrav.

10. OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter også compliance-risiko, juridisk risiko, mislighetsrisiko, personvernrisiko og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Risikovilje og eksponering

EBK har en oversiktlig virksomhet og enkel organisasjon og har derfor valgt basismetoden for beregning av kapitalkrav. I basismetoden er beregningsgrunnlaget for minstekravet til ansvarlig kapital gitt ved 15 prosent av gjennomsnittlig inntekt de tre siste år multiplisert med 12,5, jf. CRR.

Selskapet skal ha en lav risikoprofil når det gjelder operasjonell risiko. Operasjonell risiko som kan gi tap for EBK er i all hovedsak knyttet til manglende etablering av pant, internkontrollsvikt eller svikt i IT-systemer.

Styring og kontroll

Selskapet har etablert strategi for operasjonell risiko og IT-strategi som danner grunnlaget for styring og kontroll med operasjonell risiko. Det er implementert en rekke retningslinjer og rutiner for alle vesentlige prosesser i selskapet. Disse skal bidra til at identifiserte operasjonelle risikoer blir håndtert på en slik måte at gjenværende risiko blir akseptabel. Selskapet skal til enhver tid ha oppdatert forretningskontinuitetsplan som sikrer at selskapet kan opprettholde driften, samt at funksjoner skal ha tilfredsstillende backup. Videre er det også utarbeidet relevante beredskapsplaner for å håndtere krisesituasjoner.

Selskapet følger opp operasjonell risiko gjennom rapportering og registrering av operasjonelle hendelser, gjennomføring av complianceaktiviteter og internrevisjon mv. Risk- og compliancefunksjonen utarbeider kvartalsvis en risk- og compliance-rapport med status og trend på operasjonell risiko basert på ovennevnte forhold. Rapporteringen gir ledelsen og styret grunnlag for å vurdere status for eksponeringen i henhold til etablerte rammer og mål.

Tabell 11 Beregningsgrunnlag og kapitalkrav for operasjonell risiko (tall i tusen)

Operasjonell risiko	2020	2021	2022
Netto inntekter	181 424	66 663	141 181
Gjennomsnittlig inntekter			129 756
Beregningsgrunnlag			243 293
Kapitalkrav			19 463

Kapitalbehov

EBK benytter seg av basismetoden for beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko som følger av pilar 1. Kapitalkravet er beregnet til 19,5 millioner kroner pr. 31. desember 2022 og vurderes til å ta tilstrekkelig høyde for tap i verste fall.

11. KLIMA- OG BÆREKRAFTSRISIKO

Klimarisiko betegnes som trusler og muligheter knyttet til klimaendringer og omstilling til et lavutslippssamfunn. Klimarisiko er inndelt i følgende kategorier:

- *Fysisk risiko - kostnader knyttet til fysisk skade som følge av klimaendringer.*
- *Overgangsrisiko - økonomisk risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet.*
- *Ansvarsrisiko - erstatningskrav knyttet til beslutninger eller mangel på beslutninger som på en eller annen måte kan knyttes til klimapolitikk eller klimaendringer.*

Risikovilje og eksponering

EBK er eksponert for overgangsrisiko og fysisk risiko hovedsakelig gjennom eiendommene selskapet tar sikkerhet i ved utlån til bolig. Krav fra myndigheter eller markedet kan innebære at eiendommer med høyt energiforbruk eller store klimaavtrykk faller i verdi. Fysisk risiko kan bety at ekstremvær gir skade på eiendommer, noe som igjen kan gi økt sannsynlighet for mislighold pga. økonomiske tap samt reduksjon i verdien av panteobjektet. For EBK utgjør også klimarisiko, herunder overgangsrisiko, en finansieringsrisiko. Klimarisiko får stadig større oppmerksomhet hos finansielle investorer. En oppfatning av at EBK eller Eika Alliansen er særlig eksponert mot overgangsrisikoen, kan få betydning for pris og tilgang på finansiering.

Klima- og bærekraftsrisiko i selskapet skal være lav. Selskapets styring og kontroll med risikoen vurderes i det følgende.

Ansvarlig utlån

Klimaendringer og miljøutfordringer utgjør en økende risiko, men også en mulighet til endring og omstilling.

I forbindelse med overgangsrisiko er det naturlig å trekke frem selskapets analyse av sikkerhetsmassen som definerer tre kriterier for å kunne klassifisere pantesikkerheten som er blant de 15 prosent energieffektive boenhetene i Norge. Kriteriene er basert på byggestandarder, energisertifikater og rehabilitering som medfører minimum 30 prosent forbedring i energieffektiviteten til boenhetene. Det henvises til selskapets område for bærekraft og samfunnsansvar for ytterligere informasjon¹³. Selskapet har gjort denne analysen primært fordi en statusmåling av klimaavtrykket på aktivaene utlånene finansierer, representerer et første skritt mot en ambisjon om å redusere klimaavtrykket for boenhetene selskapet finansierer over tid. Resultatene av denne analysen vil brukes som underlag i prosesser som pågår i Eika Alliansen med det formål å innarbeide klimarisiko og -avtrykk i kredittprosessene. Videre er denne analysen en sentral del av et grønt rammeverk som selskapet kan utstede grønne obligasjoner under, nærmere omtalt nedenfor.

Tilknyttet fysisk risiko kan klimaendringer som flom, skred, ekstremvær, mer nedbør og oversvømmelser medføre skade på eiendommer som igjen kan resultere i at panteobjektet i sikkerhetsmassen faller i verdi. Selskapet arbeider derfor aktivt med kartlegging av den fysiske klimarisikoen til boligene i sikkerhetsmassen. Dette arbeidet har i første omgang som målsetting å kartlegge hvilke boliger som er utsatt for skader som følge av naturkatastrofer som flom, skred og ekstremvær. NVE utarbeider faresonekart for kvikkleire, flom og skred i bratt terreng og Kartverket for stormflo (havnivå). Det henvises til bærekraftsdelen i årsrapporten for oversikt over samlet låneverdi for pantesikkerhetene i EBKs boliglånportefølje i de forskjellige faresonekategorier.

Likviditet og refinansiering

I en verden hvor globale investorer stadig stiller strengere krav til at investeringene de foretar skal være i bærekraftige institusjoner, har det vært et

¹³ Linker for ytterligere informasjon vedrørende samfunnsansvar og bærekraft: [Grønne obligasjoner](#) og [Samfunnsansvar](#)

uttalt strategisk mål for Eika Alliansen og EBK å kunne tilrettelegge for grønn finansiering. For å muliggjøre dette lanserte EBK et grønt obligasjonsrammeverk 4. februar 2021, og første grønne obligasjon ble utstedt i euro i juni samme år. Formålet med rammeverket er å finansiere de mest energieffektive pantesikkerhetene i sikkerhetsmassen gjennom utstedelse av grønne obligasjoner. De meste energieffektive pantesikkerhetene identifiseres basert på tre kriterier for å kunne klassifisere pantesikkerheten blant de 15 prosent energieffektive boenhetene i Norge, omtalt som grønne boliger. Kriteriene er basert på byggestandarder, energisertifikater og rehabilitering som medfører minimum 30 prosent forbedring i energieffektiviteten til boenhetene.

Selskapet har identifisert 20,0 milliarder kroner i boliglån for 8 503 pantesikkerheter som oppfyller disse kriteriene ved utgangen av 2022, som kan finansieres gjennom utstedelse av grønne obligasjoner. Opptatt grønn finansiering er € 1 000 millioner (omtrent 10 milliarder kroner), dette tilsvarer tilgjengelig kapasitet for grønne obligasjonsutstedelser på 10,0 milliarder kroner. Utstedelse av grønne obligasjoner gir selskapet mulighet til å nå en bredere investorbase utover tradisjonelle obligasjoner, samt sikre finansiering fra eksisterende investorer som i økende grad vektlegger bærekraft. Dette medfører redusert refinansieringsrisiko.

Operasjonelt

EBK skal arbeide for å sikre likestilling og mangfold, og selskapet skal velge leverandører som er opptatt av samfunnsansvar og disse skal opptre redelig og sikre anstendig arbeidsvilkår. Det gjennomføres aktsomhetsvurderinger der EBK kartlegger og vurderer faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere.

Tillit fra omverdenen og godt omdømme er viktig for EBK og selskapets interessenter forventer at selskapet er en ansvarlig samfunnsaktør. EBK har et ansvar for å unngå å medvirke til miljøødeleggelser, økonomisk kriminalitet og korrupsjon og brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter.

Klima- og bærekraftsrisiko skal inngå som en fast del av selskapets risikostyring for alle forretningsområder, og selskapet skal fremme mangfold og kjønnsnøytralitet i organisasjonen.

EBKs strategi skal videre inneholde betraktninger vedrørende klima og bærekraftsrisiko, og selskapets risikostrategier skal omtale risikoen, herunder eksplisitt omtale vedrørende kredittsaker i selskapets kreditthåndbok.

Kapitalbehov

Det er vurdert at selskapets kapitalmål er tilstrekkelige for å håndtere risikoen knyttet til klima og bærekraft. For klimarisiko i utlånsporteføljen er overgangsrisikoen på kort sikt vurdert som lav, og med bakgrunn i gode naturskadeforsikringsordninger, samt at klimapåvirkningene på kort sikt er små, er den fysiske risikoen også vurdert til lav. Det arbeides med å fremskaffe ytterligere informasjon om klimarisiko for boliger for å øke treffsikkerheten på fremtidige vurderinger.